

сципина са фокусом на питањима етичких норми раног хришћанства.

Анализа норми у хоризонту „имплицитне етике“ раног хришћанства

Ethische Normen des
frühen Christentums

Herausgegeben von
FRIEDRICH W. HORN,
ULRICH VOLP und
RUBEN ZIMMERMANN

Wissenschaftliche Untersuchungen
zum Neuen Testament
313

Mohr Siebeck

и њихово плуралистичко заснивање је био први рефлексивни корак. Аутори прилога се питају о могућностима заснивања норми и ранохришћанске етике у контексту античке фило-

софије. Уједно се испитује њихова релевантност у савременом дискурсу о одговорности. У њему се разликују аргументи и двоје форме између моралног и етичког заснивања. Под моралним заснивањем се разумеју

„добри“ разлози „који су примерни да се поступак и кроз њега испољени морални суд онога који дела, оправдају“. Конкретно је реч о односу према фактичном, према могућим консеквенцама, једном моралном кодексу, моралној компетентности/ауторитету или савести. Етичка заснивања имају задатак да „морално делање и суђење нужно осмисле из појма морала из увида у нужност“. Као етички модели заснивања разликују се логичке, дискурзивне, дијалектичке, аналогне, трансценденталне, аналитичке и ерминевтичке методе.

Тројица приређивача – Фридрих Хорн, Улрих Фолпен и Рубен Цимерман – су професори новозаветног богословља односно црквене историје на Гутенберг универзитету у Мајнцу.

Зоран Андрић

**Ingolf U. Dalferth, Karl Lehmann, Navid Kermani,
*Das Böse: Drei Annäherungen***

Verlag Herder, 2011
120 Seiten ; 21,4 cm
ISBN 978-3451340574

Зло: три приближења

Питање порекла зла не игра само одлучујућу улогу у такозваној теодицеји („Зашто Бог допушта зло?“), већ и у питањима саморазумљивости људи и разлога њиховог моралног делања. Шта тачно треба под злом разумети? У чему је његов

узрок? Три прилога из пера – теолога и филозофа религије Инголфа Далферта, ранијег професора догматике, бискупа Карла кардинала Лемана и оријенталисте и списатеља Навида Керманија – нуде у овој књизи одговоре из перспективе раз-

личитих конфесија и религија. При томе се, између осталог, прави раз-

лика између неизбежног зла и онога које се могло избећи, као и о улози људске слободе и његове одговорности за зло.

Шта, заправо, треба под злом („malum“) разумети и у чему је његов узрок? Аутори показују да интеракција Бога са човеком

(„Зашто Бог допушта зло?“) и човека („Да ли смо ми по природи зли?“)

припадају од самог почетка драми људске егзистенције. Јовове оптужбе имају снагу, да и мимо провалија и урвина између хришћана, Јевреја и муслимана, постану спајајућа нада, што посебно истиче оријенталист Кермани у своме прилогу.

Аутор Инголф У. Далферт је пензионисани професор систематског богословља и философије религије на Универзитету у Цириху, а од 2008. г. је он професор философије религије на Claremont Graduate University у Калифорнији.

Сва три прилога су дубоке и диференциране ерминевтичке рефлексије о проблему зла.

Зоран Ангрић

Tilman Seidensticker, *Islamismus. Geschichte, Vordenker, Organisationen*

C. H. Beck Verlag, München, 2014

127 Seiten; 18 cm

ISBN 978-3406660696

Тилман Зајденштикер, *Исламизам. Историја, узори, организације*

Исламолог Тилман Зајденштикер излаже у овој концизно написаној монографији – Tilman Seidensticker, *Islamismus. Geschichte, Vordenker, Organisationen* – диференциран преглед разлика између салафиста, муслиманске браће, вехабија и објашњава њихове лајт-мотиве и циљеве. Једно посебно поглавље је посвећено питању оправдања насиља.

Милитантни исламизам је ступио 6. октобра 1981. г. на светску бину. На једној војној паради у Каиру је са једног камиона испред почасне трибине скочило више атентатора и рафалима пушака пуцало у почасне госте. Пред камерама је египатски председник Анвар Ел-Садат био изрешетан. Атентатори су били исламистичка